

3.12.2021

UUMAJAN KÄRÄJÄOIKEUS
Tuomari 2:5

SAAPUNUT: 3.12.2021
JUTTU NRO: M 2090-19
ASIAKIRJALIITE: 508

Uumajan käräjäoikeuden maa- ja ympäristötuomioistuimelle

UMEÅ TINGSRÄTT
Domare 2:5

INKOM: 2022-03-23
MÅLNRO: M 2090-19
AKTUE: 618

Juttu nro M 2090-19, tuomari 2:5, koskien ympäristökaaren mukaista lupaa jatkaa ja lisätä kaivostoimintaa Tapulin, Palotievan ja Sahavaaran kaivoksissa ja siihen liittyvää toimintaa Kaunisvaaran rikastamossa, Pajalan kunnassa, Norrbottenin läänissä – nyt kysymys vastineista/täydennyksestä.

Kaunis Iron Aktiebolag (alla KIAB tai yhtiö), joka on kesällä 2019 hakenut lupaa jatkaa ja lisätä kaivostoimintaa yllä olevan mukaisesti, on velvoitusmääräysten 9.7.2021, 1.10.2021 ja 9.11.2021 mukaan velvoitettu, myönnetyn lykkäyksen jälkeen, viimeistään 3.12.2021 antamaan vastineen lausunnoille, jotka ovat yhtiön hakemuksen kuulutuksen jälkeen tulleet viranomaisilta, organisaatioilta, yrityksiltä ja yksityishenkilöiltä. Yhtiö on 18.10.2021 myös velvoitettu samanaikaisesti antamaan lausunnon tuomioistuimen patoasiantuntijan Dag Yglandin lausunnosta (asiakirjaliite 391).

KIAB noudattaa ajankohtaisia velvoitusmääräyksiä ja esittää seuraavat mielipiteet alla.

Tässä pääkirjelmässä käsitellään lähinnä tiettyjä kokonaisvaltaisia ja/tai pääasiassa juridisia kysymyksiä, kun taas pääosa yhtiön vastineista on siihen Liitteessä 1 ja siihen kuukuvissa alaliitteissä. Sikäli kun asioita tai mielipiteitä ei ole käsitelty tässä pääosassa, yhtiö viittaa siinä tapauksessa liitteeseen 1 alaliitteineen.

Tämä pääkirjelmä on rakennettu seuraavasti

Aluksi kohdassa 1 käsitellään Dag Yglandin asiantuntijalausunto. Sen jälkeen käsitellään lausunnot, jotka ovat tulleet viranomaisilta siinä järjestyksessä, kun ne ovat saapuneet tuomioistuimeen. Meri- ja vesivirastolta (HaV), luonnonsuojeluvirastolta ja lääninhallitukselta saaduista lausunnoista, KIAB panee merkille, että niiden tietyissä osissa on lähes identtiset kuvakset ja lausunnoista käy myös ilmi, että niitä on edeltänyt yhteydenpito viranomaisten välillä. Lukemisen helpottamiseksi KIAB on pyrkinyt mahdollisimman pitkälle koordinoimaan ja kokoaman ne vastaukset kysymyksiin ja mielipiteisiin, jotka toistuvat useissa lausunnoissa.

Viranomaisten lausuntojen jälkeen käsitellään lausunnot organisaatioilta ja sen jälkeen yksityisiltä (yritykset ja yksityishenkilöt) molemmissa tapauksissa siinä järjestyksessä, kun lausunnot ovat saapuneet tuomioistuimeen. Myös tässä yhtiö on pyrkinyt mahdollisimman pitkälle koordinoimaan ja keräämään vastauksia kysymyksiin, jotka toistuvat useissa lausunnoissa.

Liitteessä 1, erona tähän pääasiakirjaan, kysymyksiä ja vastauksia on käsitelty aiheittain, jotta vältetään mahdollisimman pitkälle toistamista.

Kussakin osassa tilitetään aluksi kursiviteksillä, miten KIAB käsittää keskeiset osat kyseisestä lausunnosta (osat, joita yleensä käsitellään tässä pääasiakirjassa) jonka jälkeen yhtiön vastaus ja muut mielipiteet seuraavat tavallisella suoralla tyylillä. Esiintyvissä tapauksissa käytetään mahdollisimman pitkälle samoja otsikoita ja numerointia kuin lausunnoissa, joita kommentoidaan.

Ennen kuin KIAB siirtyy asiantuntijalausuntoon ja ajankohtaisiin lausuntoihin, yhtiö haluaa lyhyesti ottaa esille kaksi asiaa, joihin yhtiöllä on tarkoitus palata ennen tulevaa pääkäsittelyä.

- Lisäehdoista/rajoitusarvoista päästöille veteen
- KIAB pysyy todellakin kannassaan, että riskit jollekin merkittävälle negatiiviselle vaikutukselle purkuveteen Muonionjoessa ovat

yhtiön selkeytetyn prosessiveden päästöjen ansiosta hyvin rajoitetut, mutta on myös perehtynyt mielipiteisiin, joita viranomaiset ovat esittäneet ja sillä on tarkoitus täydentää ajankohtaista ehtoesitystä (johon sisältyvät tällä hetkellä kiinteät ainekset, pH ja sulfaatti) useammilla aineilla. Ehdotus jätetään tulevan vuodenvaihteen yhteydessä.

- Kuten muun muassa HaV ja lääninhallitus ovat panneet merkille, Sahavaaran loppuun rakennetun ja jälkikäsitellyn sivukivivaraston tulevaisuuden kuormituksen laskelmissa on yksikkövirhe, joka merkitsee, että varaston kuormitus on aliarvioitu. Tätä tausta vasten KIAB on päättänyt, tarkistaa kaikki siihen liittyvät laskelmat koskien päättäneen ja jälkikäsitellyn toiminnan kuormitusta. Työ on aloitettu, mutta tällä hetkellä ei ole mahdollista ilmoittaa sen tarkkaa loppupäivämäärää. Päivitetty aineisto tullaan kuitenkin tilittämään (mukaan lukien päivitetty laskelmat GoldSimissa) maa- ja ympäristötuomioistuimelle hyvissä ajoin ennen tulevaa pääkäsittelyä.
- Siinä yhteydessä, kun KIAB tilittää ehdotuksensa lisäehdoista koskien päästöjä veteen, yhtiöllä on myös tarkoitus kehittää syitä vaatimukselleen toimeenpanomääräyksestä.

1. Asiantuntijanlausunto (asiakirjaliite 391)

KIAB on perehtynyt asiantuntijalausuntoon ja voi aluksi todeta, että se on (myös tässä jutussa) esimerkillisen asiallinen. Sikäli, kun yhtiö voi nähdä, on joitakin kysymyksiä ja mielipiteitä, joita yhtiöllä on syytä kommentoida lähemmin. Alla kohtaluetelossa nämä on mainittu kursivilla tekstityylillä, jonka jälkeen KIAB:n kommentit ja palaute muuten seuraavat tavallisella suoralla tyylillä.

Prosessivesiallas/prosessivesipato

- *Edelleen voidaan panna merkille, että mittaukset putkissa VST400A ja VST470B päättyvät kesäkuun 2020 jälkeen. Syy tähän ei ole tunnettu ja se tulee selvittää. Kummatkin putket osoittivat alhaisia painetasoja*

Ennen mittausten päättymistä. Putkille VST330A ja VST330B ei ole mittaussarvoja pantu muistiin ollenkaan, mikä on myös selvitettävä.

VST400A ja VST470 on mitattu myös kesäkuun 2020 jälkeen ja niissä vaihtelu on periaatteessa muutamien desimetrien sisällä. Kuitenkaan esitys Excel -diagrammeissa ei ole toimineet tarkoitetulla tavalla, minkä vuoksi näitä mittaussarvoja ei ole näytetty. Tämä on nyttemmin korjattu.

VST330A ja VST330B ovat kuivia myös sen jälkeen, että toimintatarkastus tehtiin meneillään olevan vuoden viikolla 44.

- *Korkeimpien merkkien pantujen tasojen vertailu kussakin putkessa ohje- ja hälytysarvojen kanssa, jotka ilmoitetaan DTU-käsikirjassa osoittavat, että (paitsi VST550A yllä olevan mukaisesti) kahdesta putkesta, VST550C ja VST680C on merkintöjä yli ohje- ja hälytysarvojen, mutta alle hälytysarvojen. Ei ole tiedossa, onko joihinkin toimenpiteisiin ryhdytty tämän vuoksi.*

Jos tasot vedenkorkeuden mittausputkissa ovat ylittäneet vahvistetut ohje- ja hälytysarvot näitä putkia on seurattu tarkasti yhdistetyn silmämääräisen padon tarkkailun ja padon alavirran puolella olevan patovarpaan tarkkailun kanssa. Kaikkien vedenkorkeuden mittausputkien toiminnasta on käynnissä selvitys mukaan lukien ehdotukset uusista ohje- ja hälytysarvoista. Kaikkien putkien ylinen toiminnan tarkastus on myös tehty meneillään olevan vuoden viikolla 44.

- *Teknisen kuvauksen liitteessä A4.3 (piirustus 19-003) ilmoitetaan padon alavirran puoleisen luiskakaltevuuden olevan 1:2. Tämä on käsitetty kirjoitusvirheeksi, koska se on kaikissa muissa kohdissa 1:2,5 ja piirustuksesta näkyy selvästi, että alavirran puoleinen luiska on loivempi kuin ylävirranpuoleinen luiska, jonka on ilmoitettu oikein olevan 1:2. Tämä tulee kuitenkin todentaa.*

Kaltevuus alavirran puoleisen luiskan yläosassa on virheellisesti mainittu olevan 1:2 piirustuksessa 19-003. Kaltevuuden on oltava (ja se on) 1:2,5. Ainoastaan alavirranpuoleisen luiskan alaosan kaltevuus on 1:2.

Selkeytsallas

- *Mitään esitettyä alenemisen alarajaa ei ole voitu löytää asiakirjoista. Jotta selkeytsallasta voidaan käyttää vesivarastona, on voitava soveltaa tiettyä säännöstelyamplituudia. Pinnan alarajan puuttuminen voi merkitä, että veden korkeutta ei ole tarkoitus säännellä tai, että tarkoituksena on voida laskea veden taso vapaasti altaan pohjaan saakka. Tämä tulee selvittää. Jos tarkoituksena on voida laskea veden tasoa altaassa vapaasti, pato on mitoitettava vedenpaineelle, joka syntyy tällöin allasta vasten.*

KIAB ei ole tähän mennessä nähnyt tarvetta veden korkeuden laskurajalle altaassa ottaen huomioon altaan muotoilun ja olosuhteet ympäröivässä maassa. Yhtiö ei kuitenkaan näe mitään ongelmia muodolliselle vedenpinnan laskemisrajalle (SG) ja ehdottaa, että sen päätetään siinä tapauksessa olevan +161,0 (RH2000) laajennetussa, yhdistetyssä selkeytsaltaassa. Penger/pato rakennetaan siten, että RIDAS-vaatimukset kuormitustapaukselle, jossa veden pinta lasketaan nopeasti ehdotettuun SG:hen täytetään.

- *Hakemuksessa (asiakirjaliite 1, sivu 32) mainitaan, että selkeytsallas varustetaan tulva-aukolla, joka mitoitetaan luokan 1 virtaamalle. Muistiossa "PM- padot ja penkereet Kaunisvaarassa" (asiakirjaliitteen 179, liite 1.6, sivu 11) mainitaan, että tulva-aukko voi purkaa 100-vuotisvirtaaman patoamisrajalla. Tämän ei sinänsä tarvitse merkitä vastakkaisolosuhdetta, koska normaalisti sallitaan ylipatoaminen tiivissydämen yläreunaan luokan 1 virtaamassa. On kuitenkin selvitettävä, mitä virtaamatilanteita on tarkoitus voida käsitellä.*

Vaatus purkaa luokan 1 virtaama on patojen RIDAS-säännöissä padoille, jotka kuuluvat patoturvallisuusluokkiin A ja B. Tulva-aukko ehdotetaan mitoitettavaksi 100-vuotisvirtaamalle, ei luokan 1 virtaamalle. Näin siksi, koska selkeytsaltaan ulkopengertä/patoa ei tehtyjen arvioiden mukaan luokitella patoturvallisuusluokkaan A tai B.

- *Summittaislaskelman mukaan ehdotetun tulva-aukon leveys on aliarvioitu ja tarvitaan paremminkin noin 15 metrin leveys, jotta voidaan purkaa 5,2 m³/s kyseisellä ylisyyöskorkeudella. Täsmällinen leveys riippuu tulva-aukon hydraulisesta muotoilusta, mikä ratkaisee saatavan purkautumiskertoimen. On kuitenkin vaikeata saada aikaan korkeat purkautumiskertoimet matalissa padoissa, koska vaaditaan, että saavutetaan tietty alipaine ylijouksutuskynnystä vasten.*

5,2 m³/s juoksuttaminen (vastaava 100-vuotisvirtaama) 0,35 m ylisyyöskorkeudella (+163,40 kynnys ja +163,75 DG) vaaditaan summittaisesti noin 15 m vapaa leveys, ei 10 m, joka mainittiin hakemuksessa. Lopullinen vapaa leveys laaditaan yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

Hiekkavarasto

- *Mahdollisia hiekan uudelleen kerrostumista roudan sulaessa tulee pitää silmällä. Yksi keino tehdä tämä olisi ainakin jonakin vuonna skannata varasto laserilla helikopterista tai dronesta kesän alussa ja lopussa ja laatia differenssikarttoja hiekan leviämisestä, jotta nähdään, onko suuria hiekan siirtymiä tapahtunut.*

Varastointi tapahtuu hiekkavaraston keskelle ja hiekan leviämiskulmasta tulee sitä loivempi mitä kauempana ollaan purkupisteestä. Niin kutsuttu liguefaction (nesteytyminen) -riski arvioidaan hyvin pieneksi tässä hiekkavarastossa. Sen tarkistamiseksi vaikuttaako mahdollinen nesteytyminen hiekkakartioon tai uudelleen kerrostumiseen suunnitellaan laatia hiekkakartion leviämisen tarkkailemiseksi maastomalleja lentojen avulla. Näitä malleja tullaan myös käyttämään varastointisuunnitelmien teossa.

Vaahdotushiekan varastointi

- *Mainitaan, että varaston patoja korotetaan ylöspäin/ulospäin. Ei käy selvästi ilmi tehdäänkö*

korotuksen perustukset varastoidun rikastushiekan päälle vai tehdäänkö sivukivitäytteestä jo alusta alkaen niin leveä pohja, että tuleville korotuksille on tilaa. Piirustuksesta 19-007 voidaan lukea, että tukitäytteestä tehdään riittävän leveä alusta alkaen. Tämä tulee kuitenkin selvittää.

Vaahdotushiekan varastointisolua ei rakenneta rikastushiekalle, vaan se rakennetaan täydelle leveydelle mukaan lukien tukitäyte sen jälkeen, kun maanpoisto on tapahtunut luonnolliseen moreeniin saakka normaalipoikkileikkauksen mukaisesti. Patoa suunnitellaan voitavan korottaa useina etappeina valvomalla, että kuivavaran vaahdotussolun ja tiivissydämen yläreunan välisen veden korkeuden ei sallita olevan pienempi kuin 0,5 m.

- Viemäroidyssä padossa hydraulisen gradientin suunnalla ei ole niin suurta merkitystä padon toiminnalle, mutta jotta saadaan säilytettyä korkea pohjaveden korkeus varastointisolussa, hiekan korkeuden tulee olla ulkopuolella korkeampi kuin sisäpuolella.*

Varastoitu hiekka vaahdotuspadon ulkopuolella sijoitetaan siten, että se on samalla tasolla tai korkeampi kuin vaahdotushiekan yläpinta varastointisolussa.

- Laskettu 100-vuotisvirtaama perustuu 100-vuotissateeseen, joka kestää 24 tuntia, jolloin oletetaan, että kaikki vesi virtaa pois momentaanisesti. Tarkempi laskelma mitoitetusta virtaamasta ja myös varastointivaikutusten ottaminen huomioon, osoittaisi luultavasti hieman suotuisamman tilanteen.*

Myös tähän mennessä laaditut 100-vuotisvirtaamat tarkistetaan, koska tulvakomitean "Suuntaviivoja mitoitetujen virtaamien määrittämiselle" ollaan uudistamassa ja uusi painos julkaistaan vuonna 2022.

2. Viranomaisten lausunnot

2. 1 SGU (asiakirjaliite 289)

Tiettyjen hakemusta ja aikaisempia lausuntoja ja täydennyksiä koskevien alkukommenttien jälkeen SGU painottaa muun muassa sen tärkeyttä, että yleinen vedenottoaikka Kaunisvaarassa ja joukko yksityisiä kaivoja sisällytetään omavalvontaohjelmaan sen varmistamiseksi, että odottamaton vaikutus pohjavesiesiintymään Kaunisvaarassa tai yksityisissä kaivoissa havaitaan aikaisessa vaiheessa.

KIAB:lla ei ole muuta käsitystä sen tärkeydestä kuin SGU:lla, että yksityiset kaivot sisällytetään omavalvontajärjestelmään ja se haluaa myös viitata sitoumuksiin, jotka yhtiö on tehnyt alla kohdassa 2.4 koskien vesihuoltoa siinä tapauksessa, että juomavesihuolto tyrehtyisi jossakin osassa.

SGU ottaa myös esille kysymyksen sivukivivaraston ympärille tulevasta keruuojasta Tapulissa ja perää tietoa siitä, onko ojan rakentamiselle joitakin esteitä.

Kuten yhtiö on selvittänyt peruutusjutussa M 1828–18, tilapäinen oja on jo rakennettu ("ojamääräys") varaston yhteyteen. Pysyvän ojan suunnittelu on käynnissä ja se rakennetaan sulan maan aikana vuonna 2022. Täten KIAB:n käsityksen mukaan asia tulee voida poistaa päiväjärjestyksestä sekä peruutusjutussa että tässä jutussa. Muutoin KIAB ei näe, että SGU:n lausunto antaa aihetta erityisiin kommentteihin yhtiö taholta.

2.2 HaV (asiakirjaliite 301)

Hakemuksen ja haetun toiminnan arviointi kokonaisuudessaan

HaV:n mukaan KIAB on määitellyt niin kutsutun nollavaihtoehdon väärin. Sopiva nollavaihtoehto olisi HaV:n mukaan lähteä olosuhteista ennen toiminnan aloittamista noin 10 vuotta sitten.

Luonnonsuojeluvirasto on aikaisemmin ottanut esille kysymyksen siitä, kuinka niin kutsuttu nollavaihtoehto kuvataan, ja KIAB on kommentoinut sitä kohdassa 3.1 yhtiön kirjelmässä 9.4.2020 (asiakirjaliite 59). Yhtiö pysyy mainitun kirjelmän mukaisessa kannassaan ja haluaa lisätä, että HaV:n asenne asiassa on ilmeisen kohtuuton. On tosiasia, että toiminta on ollut käynnissä (keskeytys konkurssijaksolla) noin 10 vuotta ja, että tänä aikana on avattu avolouhos ja rakennettu patoja, varastoja, rikastamo, infrastruktuuri jne. Useat näistä "laitoksista" ovat käytännössä peruuttamattomia toimenpiteitä luonnonympäristöön. Yritys tässä vaiheessa määritellä nollavaihtoehtoa, joka lähtee olosuhteista ennen toiminnan aloittamista, on kuten jo on todettu, ilmeisen kohtuutonta, eikä sillä olisi mitään tarkoitusta (koska ei ole olemassa mitään käytännön mahdollisuutta palata koskemattomaan "nollavaihtoehtoon").

HaV mainitsee, että hakemus, siten kuin se on kuulutettu, on hyvin laaja ja lisäksi "fragmentoitu ja siihen on vaikeata perehtyä " ja, että esiintyy ristiriitaisia tietoja.

KIAB on hyvin tietoinen, että hakemus kokonaisuudessaan on hyvin laaja. Tämä johtuu osittain siitä, että yhtiöllä on ollut pyrkimys käyttämällä uudelleen ja kehittämällä edelleen aineistoa, joka oli harkinnan kohteena jaksolla 2011–2014 (uuden hakemuksen puitteissa, jonka NRAB jätti sisään ja jonka konkurssipesä myöhemmin peruutti), helpottaa lausuntoviranomaisia ja muita silloin mukana olleita sidosryhmiä perehtymään kyseessä olevaan hakemukseen. Pääasiallinen syy on kuitenkin se, että KIAB on pyrkinyt mahdollisimman pitkälle tyydyttämään prosessin aikana yhä pitemmälle menevät toivomukset täydentävistä aineistoista ja tiedoista, joita viranomaiset ja muut sidosryhmät esittävät. Yhtiö on myös aineiston täydennysten yhteydessä pyrkinyt selkein lukuohjein minimoimaan vaikeuksia, joita materiaalin laajuus sinänsä merkitse. Sikäli kun KIAB käsittää, yhtiö on

myös noudattanut toiveita aikaisemman aineiston uudelleen työstämisestä jne., jota maa- ja ympäristötuomioistuin on esittänyt.

Päästöt veteen ja suhde vesihallintoon

Tämän otsikon alla HaV esittää lyhyesti, että KIAB on käyttänyt ja viitannut voimassa oleviin arviointiperusteisiin ja raja-arvoihin (HVMFS2019:25 mukaan) väärällä tavalla. Se esittää täten muun muassa, että "vesihallinnon arviointiperusteet eivät voi olla toimintavaatimuksia yksityiselle toiminnalle". HaV esittää edelleen muun muassa, että "Uraanin arviointiperusteet ylitetään tänään sen näytteenoton perusteella mitä yhtiö tilittää hakemuksessaan" sekä, että yhtiö esittää hakemuksessaan, että "laimennusperiaatetta" on "sovellettava". Jälkimmäisessä osassa viranomaisen esittää, että näytteenotto SS39:ssä "vastaa ehdon näytteenottopisteen siirtämistä purkupisteestä purkuvesistöön."

Yhtiö on tosin hakemuksessaan verrannut pitoisuuksia purkuvesissä arviointiperusteisiin ja raja-arvoihin HaV:n ajankohtaiseen määräykseen (ja muihin vaikutusarvoihin aineille, joita ei säännellä määräyksessä, varsinkin sulfaatile) mikä nykyisin vaaditaan säännönmukaisesti lupaharkinnassa ympäristökaaren mukaan. Samoin yhtiö on tilittänyt kuinka nykyiset ja lasketut pitoisuudet purkuvesistössä suhteutuvat arviointiperusteisiin ja raja-arvoihin määräyksen mukaan ja toteaa täten, että sekä nykyiset että lasketut tulevaisuuden pitoisuudet tuotannon aikana ovat alle määrittäytyjen tasojen. Samanaikaisesti koostetusta aineistosta tulisi käydä ilmi, että perusta yhtiön asenteelle useissa vesivaikutukseen liittyvissä kysymyksissä (suojatoimenpiteiden lisätarve ja rajoitusarvot jne.) on, että yhtiön käsityksen mukaan ei ole ympäristön kannalta motivoitua toteuttaa lisää suojatoimenpiteitä, eivätkä pitoisuudet purkuvesissä suhteessa voimassa oleviin arviointiperusteisiin ja raja-arvoihin sinänsä.

Vastakohtana sille mitä HaV väittää uraanista, KIAB:n aineistosta käy ilmi, että uraanin arviointiperusteita noudatetaan meneillään olevassa toiminnassa. Samoin käy ilmi, että tehdyt mallinnukset antavat tulokseksi,

että arviointiperusteita noudatetaan myös tuotannon aikana haetussa toiminnassa. Tätä tausta vasten KIAB:n on vaikeata nähdä mihin HaV perustaa väitteensä, että "Uraanin arviointiperusteita ylitetään tänään yhtiön hakemuksessaan tilittämien näytteenottojen mukaan". Mahdollisesti HaV viittaa siihen, mitä tapahtui vuonna 2018, kun avolouhoksesta pumpattiin voimallisesti vettä (keskeinen ja pohjoinen Tapuli), joka oli kertynyt sinne konkurssijakson aikana, kun "päästökeskiarvo" (näytteenotto purkuvesistöstä on tähän mennessä tapahtunut ainoastaan jaksolla, jolloin purkaminen tapahtui) yhtiön valvontapisteessä SS39 ylitti HaV:n määräysteen mukaisen vuosikeskiarvon. Mitään muuta arviointiperusteen "ylitystä" uraanin kohdalla ei ole KIAB:n tiedossa, ei ennen sitä tai sen aikana, kun yhtiö on ottanut haltuunsa toiminnan ja käynnistänyt sen uudelleen. Jos HaV katsoo, että jokin muuta tai lisää "ylityksiä" on tapahtunut tai parhaillaan tapahtuu, KIAB arvostaisi saada tiedon tästä. Ja jos HaV:n tiedossa ei ole mitään muuta "ylitystä" kuin se, joka tapahtui 2018, yhtiö arvostaisi, että tähän tapahtumaan viitattaisiin oikeudenmukaisella tavalla, eikä tavalla, joka antaa vaikutelman lähinnä jatkuvista tai ainakin toistuvista ylityksistä.

Myös HAV:n väite, että KIAB ehdottaa, että "laimennusperiaatetta" on noudatettava, on vaikeasti ymmärrettävä. Yhtiön hakemuksesta käy ilmi, että ehdotetut ehtosäännellyt rajoitusarvojen on, kuten meneillään olevan toiminnan, koskettava vettä, joka puretaan purkuvesistöön ("päästöehdot") eikä purkuvesistöä ("purkuvesistöehdot"). SS39 on ainoastaan yksi valvontakohde yhtiön omavalvontajärjestelmän puitteissa eikä sillä ole varsinaista kytkentää ehdotettuihin päästöehtoihin.

Ympäristöriskien arviointi ja vesipäästöjen vaikutus

Tämän otsikon alla HaV esittää muun muassa, että KIAB "ei ole vahvistanut, että olisi kohtuutonta puhdistaa prosessivesi " sellaisille tasoille, jotka eivät merkitse riskiä negatiivisille vaikutuksille ympäristöön. Tässä yhteydessä HaV esittää, että on olemassa riski ympäristönormien ylittämiselle

"päästökohdasta näytteenottopaikkaan SS 39 ja mahdollisesti myös alavirtaan SS39:stä.

Ympäristölaatunormien (MKN) ylityksen riskeistä yhtiö haluaa aluksi muistuttaa, että MKN koskee vesiesiintymää kokonaisuudessaan, joka tässä tapauksessa ulottuu Kōnkāmānjoesta (jonka päälähde on Kilpisjärvi Treriksöretissä) Muonionjoen yhtymiseen Tornionjokeen ja jonka kokonaispituus on noin 240 km. Asiakirjasta käy edelleen ilmi, että näytteenottokohde SS39 sijaitsee noin 1,2 km alavirtaan päästöpiisteestä ja ennen kohtaa, jossa täydellinen sekoittuminen on tapahtunut. Kuten hakemuksen liitteestä H16 käy ilmi, täydellisen sekoittumisen kohta on vielä vähän matkaa alavirtaan (noin 2–7 km päästökohdasta virtaamaolosuhteista riippuen). SS39 on siten hyvin sijoitettu valvontapiiste (antaa tiedon tasoista purkuvesistössä vähän ennen täydellistä sekoittumista) mutta sitä ei tule sekoittaa valvontapiisteeseen sen selvittämiseksi onko vesiesiintymän ympäristölaatunormiin (MKN) "kokonaisuudessaan" vaikutettu luvottomalla tavalla.

Koskien pitoisuuksia joessa ja olosuhteita suhteessa voimassa olevaan ympäristölaatunormiin (MKN), viitataan kohtaan 7 annetussa ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa: (YVA) (hakemuksen liite H), josta huolimatta äsken mainitusta YVA:n tulkintaa koskevasta varauksesta, KIAB:n käsityksen mukaan käy selvästi ilmi, että mitään varsinaista ylittämisen riskiä ei ole, ei edes näytteenottopiisteessä SS39 ennen täydellistä sekoittumista.

Koskien veden puhdistusta KIAB haluaa aluksi muistuttaa, että yhtiön nykyinen ja suunniteltu veden käsittely merkitsee sinänsä pitkälle menevää prosessiveden puhdistusta ennen kuin se puretaan Muonionjokeen, mikä käy ilmi jo ylimalkaisen prosessivesikemian ja eri teollisuusalueella olevien näytteenottokohteiden (PR03, PR04 ja PR06) vertailusta, missä asteittainen pitoisuuksien pieneneminen käy ilmi selvästi. Kysymys ei siten ole siitä, puhdistuuko prosessivesi, vaan siitä, onko aihetta lisäpuhdistukseen sen lisäksi, mikä tapahtuu jo nykyisessä ja suunnitellussa vedenkäsittelyssä. KIAB:n käsityksen mukaan tämän arvion lähtökohtana pitää olla ympäristöön liittyvä tarve eikä yksipuolisesti fokusoida, kuten yhtiö käsittää HaV:n tekävän, kuinka olisi teknisesti mahdollista ryhtyä lisäpuhdistustoimiin. Ja kysymys taloudellisesta kohtuullisuudesta on ympäristökaaren 2 luvun 7 § ensimmäisen

kappaleen mukaan arvioitava muun muassa sen mukaan mikä ympäristöhyöty on saavutettavissa ja millaisin kustannuksin.

Kokonaisuudessaan KIAB katsoo, että tilitetystä aineistosta käy ilmi, että ympäristöhyödyn lisä, joka voidaan mahdollisesti saavuttaa prosessiveden lisäpuhdistuksella ennen sen purkamista, ei ole kohtuullisessa suhteessa "kustannuksiin" koskien taloutta ja/tai ympäristövaikutusta (esimerkiksi siten, että ehdotettua selkeytysallasta laajennetaan luontoarvojen kustannuksella Tapulivuomassa) mitä se merkitsisi.

Lajisuoja ja Natura 2000

Tämän otsikon alla HaV esittää muun muassa, että, kuten KIAB käsittää lausunnon, kohteessa SS 39 on tapahtunut hyvin rajoitettu sekoittuminen ("5 % sekoittuminen"). Edelleen HaV väittää, viitattuaan suunnitelmiin kaivostoiminnasta Hannukaisessa Suomen puolella Muonionjokea, että on olemassa "syyt minimoida kuormitusta, jonka yhtiö aiheuttaa jokijärjestelmään ympäristökaaren 2 luvun 3 § määräysten mukaan. "

Koskien sekoittumista kohteessa SS39 HaV:n tieto 5 % on noudettu hypoteettisesta tilanteesta hyvin aikaisessa aineistossa. Myöhemmät tutkimukset ovat osoittaneet, että sekoittuminen kohteessa SS 39 on hyvin suuri, mutta ei täydellinen, mikä tehtyjen mallinnusten mukaan saavutetaan, kuten on mainittu yllä, noin 2–7 km alavirtaan purkukohdasta (riippuen virtaamaolosuhteista)

Koskien HaV:n kommenttia tästä, että viittaamalla mm. Hannukaiseen, on syytä "minimoida" kuormitusta haetusta toiminnasta, KIAB halua muistuttaa, että kysymys molempien kaivostoimintojen kumulatiivisesta vaikutuksesta on otettu huomioon aineistossa (katso kohta 7.3.4 jätetyssä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA), hakemuksen liite H) ja, että tämän vaikutuksen ei arvioida aiheuttavan voimassa olevan ympäristölaatunormin (MKN) ylitystä vesiesiintymässä.

Vesitase

Tämän otsikon alla HaV esittää muun muassa, että viranomaisen käsityksen mukaan puuttuu syy myöntää lupa veden purkamiseen Muonionjokeen, koska ei ole olemassa tarvetta ottaa vettä.

HaV:n tarpeen puuttumista koskevan kommentin taustaa vasten KIAB haluaa muistuttaa, että toiminnan vesitaseet näyttävät hyvin erilaisilta riippuen siitä, tapahtuuko tyhjennyspumppaus yhdestä tai useasta avolouhoksesta. Niin kauan, kun ainoastaan Tapulin avolouhos on käynnissä, ylijäämä vesitaseessa ei ole niin suuri, että vedentarve voidaan tyydyttää myös talvella, kun jäätyminen tapahtuu hiekkavarastossa. Lupa tiettyyn veden poisjohtamiseen/ottamiseen Muonionjoesta jaksolla lokakuusta huhtikuuhun vaaditaan siten joka tapauksessa niin pitkään, kunnes toiminta ja tyhjennyspumppaus aloitetaan Sahavaarassa. Ajan mittaan, kun molemmat avolouhokset ovat käynnissä, arvioidaan tyhjennyspumppausvirtaaman kaivoksista olevan riittävän suuren toimittamaan rikastamolle sen tarvitseman prosessiveden. Kuitenkin myös siinä skenaariossa voidaan tarvita tiettyä huoltopumppausta talvella, jotta johto/johdot Muonionjokeen eivät jäädy tukkoon/rikki. Kuten jutun aineistosta käy ilmi kysymys on kuitenkin suhteellisen pienistä virtaamista, joilla ei ole merkittävää vaikutusta Muonionjokeen. Tässä yhteydessä KIAB haluaa muistuttaa, että kohdassa 8 yhtiön kirjelmässä 21.3.2021 (asiakirjaliite 177) on ehdotettu ehtoa rajoituksesta (raaka)veden poisjohtamiselle Muonionjoesta.

Jätkikäsittelysuunnitelma

Tämän otsikon alla HaV esittää lyhyesti, että laskelmat tulevaisuuden kuormituksesta, kun toiminta on päättynyt ja jätkikäsittely suoritettu Sahavaarassa, osoittavat ristiriitaisia lukuja ja arvoja.

Aineiston ylimääräisessä tarkistuksessa, josta mainittiin yllä, myös KIAB:n on voinut todeta, että osissa aineistoa on olemassa yksikkövirhe koskien tulevaisuuden kuormitusta (lopetetun ja jätkikäsittelyn toiminnan jälkeen Sahavaarassa). Tätä taustaa vasten

yhtiö on päättänyt käydä läpi kaikki ajankohtaiset aineistot laskelmille, jotka ovat jälkikäsitteilysuunnitelman perustana. Tämä työ on meneillään ja kuten yllä on mainittu, se tilitetään maa- ja ympäristötuomioistuimelle hyvissä ajoin ennen tulevaa pääkäsitteilyä.

2.3 Yhteiskuntasuojelu- ja valmiusvirasto (MSB) (asiakirjaliite 305)

MSB esittää aluksi, että viranomaisella ei ole vakavien onnettomuusriskien osalta mitään huomautettavaa, sillä ei ole huomautettavaa siitä, että yhtiölle myönnetään sen hakema lupa. Viranomainen katsoo kuitenkin, että tiettyjä suojatoimenpiteitä tarvitsee säännellä erityisissä ehdoissa ja kehittää jatkossa kysymyksiä, joissa käsitellään sitä, jos ja mitä ehtosääntöjä perätään. Lyhyesti kysymyksessä on tien luiskien vahvistaminen tiellä 99 ja prosessivesipadon instrumentointi. Edelleen MSB katsoo, että maa- ja ympäristötuomioistuimen tulee harkita, tuleeko asettaa vaatimuksia valoveroitustajärjestelmästä tielle 99 (Björkdalsgruvan -kaivoksen viimeisimmän luvan mukaisesti). Lopuksi MSB esittää, että yhtiön tulee tulevassa pääkäsitteilyssä esitellä millainen kokonaisvalmius (yhtiö ja kunta) on käsitellä tulipaloja rikastamossa ja sen yhteydessä (mukaan lukien kysymys sammutusveden haltuunotosta).

Tässä osassa KIAB voi aluksi myöntää suostuvansa MSB:n vaatimukseen tienluiskien vahvistamisesta tiellä 99. Yhtiölle ei (luonnollisestikaan) ole mikään ongelma vahvistaa sopivalla tavalla tien reunusten kykyä vastustaa eroosiota virtaavassa vedessä. Tämä on kuitenkin tehtävä tienhoidosta vastaavan liikennelaitoksen kanssa sen hyväksymällä tavalla.

Instrumentointi tullaan tämän päivän tapaan hoitamaan RIDAS:n suuntaviivojen mukaisesti. Ainoa "poikkeama" koskee vuodon mittausta patovarpaasta alavirtaan, jossa luonnollisesti kertyneet vedet tekevät mahdottomaksi rakentaa ylisyyksyaukon. KIAB:n arvion mukaan kuitenkin muut instrumentit ovat padon korkeuden ja muotoilun sekä valvonta- ja tarkastusrutiinien taustaa vasten riittävät pitämään sen turvallisuustason, jotka RIDAS ja Gruv-RIDAS määräävät.

Lopuksi valosignaalista tien 99 varrella KIAB haluaa muistuttaa johtopäätöksistä tehdyssä vaikutusselvityksessä (katso prosessivesipadon (PWP) patoturvallisuusluokitus padon harjan korotuksen jälkeen, Sweco, 21.1.2020, liite A8 yhtiön täydennykseen 9.4.2020, asiakirjaliite 59) josta käy muun muassa ilmi, että lasketaan kuluvan noin 50 min padon murtumasta siihen, että tie 99 voi joutua tulvan alle. Aika, joka on täysin riittävä, jotta lippuvahdit saadaan paikalle. Myös kysymys näköetäisyydestä/näkömatkasta käsitellään vaikutusselvityksessä. Yhtiö pysyy siten kannassaan, että ei ole mitään varsinaista automaattisen valovaroitusjärjestelmän tarvetta, mutta antaa asian maa- ja ympäristötuomioistulmen arvioitavaksi.

2.4 Liikennevirasto (asiakirjaliite 306)

KIAB panee merkille, että tievirasto katsoo, että aikaisemmin esitetyt mielipiteet on otettu huomioon ja, että virasto pitää yllä dialogia yhtiön kanssa löytääkseen hyvät liikenne ratkaisut sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Muuten viraston lausunto ei anna aihetta varsinaisiin kommentteihin yhtiön taholta.

2.5 Pajalan kunta (asiakirjaliite 313 ja 320)

Pajalan kunta on antanut lausunnon sekä rakennus- ja ympäristölautakunnalta (asiakirjaliite 313) että kunnanhallitukselta (asiakirjaliite 320).

Rakennus- ja ympäristölautakunta ottaa muun muassa esille kysymyksen riskeistä vaikuttaa juomavedenotto paikkoihin ja toivoo, että KIAB tekee ehdotuksen siitä, kuinka juomaveden laatu ja määrä varmistetaan myös tulevaisuudessa.

KIAB toteaa, että on olemassa useita vaihtoehtoisia mahdollisuuksia hoitaa juomavesihuolto siinä tapauksessa, että yksityisiin tai kunnallisiin kaivoihin vaikutettaisiin määrällisesti tai laadullisesti ja, että tässä vaiheessa ei voida ratkaista mitkä vaihtoehdot olisivat parhaita siinä tapauksessa, että tarvetta esiintyisi. Juomavesikaivojen tarkkailu tullaan, kuten

kohdassa 2.1. yllä on mainittu, sisältymään omavalvontajärjestelmään ja siinä tapauksessa, että toiminta vaikuttaa yhteen tai useampaan kaivoon sellaisella tavalla, että niitä ei enää voida käyttää juomavesihuoltoon, yhtiö kustantaa juomavesihuollon kyseisiin toimintoihin ja talouksiin.

Muuten rakennus- ja ympäristölautakunta otti esiin kysymyksiä pölyämisestä ja melusta sekä koholla olevista ammoniumin arvoista pohjavesiputkissa hiekkavaraston itäpuolella.

Nämä kysymykset käsitellään kohdassa 2.4 (ammonium) ja vastaavasti 2.7 (pölyäminen ja melu) tämän kirjelmän liitteessä, jonne viitataan.

Pajalan kunnan kunnanhallitus ottaa esille samat kysymykset, jotka rakennus- ja ympäristölautakunta otti esille ja sen lisäksi kysymyksen jälkikäsittelystä ja kuljetuksista.

KIAB:lla ei ole muuta käsitystä kuin kunnanhallituksella sen merkityksestä, että kunnan esille ottamat kysymykset huomioidaan haetussa toiminnassa ja käsittää, että pohjimmiltaan ei ole olemassa mitään ristiriitaa kunnan ja yhtiön välillä siitä, kuinka toimintaa tulee jatkossa kehittää. KIAB:lle on täysin ratkaisevaa, että yhtiö on ja se käsitetään vilpittömäksi ja vastuuntuntoiseksi toimijaksi, joka toimii sopusoinnussa ympärillä olevan yhteiskunnan kanssa.

Kunnan esille ottamissa asiakysymyksissä KIAB haluaa viitata tämän kirjelmän liitteen 1 kohtiin 2.10 ja 2.13.

2.6 Luonnonsuojeluvirasto (asiakirjaliite 314)

Luonnonsuojeluvirasto on lausunnossaan numeroinut alaotsikot. Koska numerointi viraston lausunnossa ei täsmää otsikkotasojen kanssa tässä pääkirjelmässä, viraston lausunnon numerointi on pantu sulkuihin itse otsikon jälkeen. Muuten alla olevat otsikot täsmäävät viraston lausunnon kanssa.

Aluksi KIAB haluaa kuitenkin ottaa esille kaksi yleistä viraston lausuntoa koskevaa havaintoa, josta ensimmäinen koskee sitä, mitä vaatimuksia harkinnan aineestolle voidaan kohtuudella asettaa.

Luonnonsuojeluvirasto esittää joukossa kohtia, että "ei voida sulkea pois, että ", että yksi tai toinen vaikutus voi syntyä ja, että aineistoa ei sen vuoksi voida katsoa riittäväksi, jotta lupa voidaan antaa haetulle toiminnalle. KIAB:n käsityksen mukaan voidaan kuitenkin erittäin harvoja (jos edes joitakin osittain uuden toiminnan harkinnassa) tapahtumia "sulkea pois" ja yhtiön mukaan lainsäädännöstä puuttuu tuki niin ankarille "todistusvaatimuksille", tai toisin ilmaistuna niin ankaralle varovaisuusperiaatteelle, ainakaan kaikissa niissä osissa, joissa virasto käyttää ajankohtaista tulkintaa.

Edelleen luonnonsuojeluvirasto kyseenalaistaa useissa kohdissa sen, täyttääkö KIAB ympäristökaaren 2 luvun 2 § pätevyysvaatimukset.

Kyseenalaistaminen näyttää kuitenkin perustuvan siihen, että KIAB tekee eri arvioinnin kuin virasto eri asiakysymyksissä, suhde, joka ei KIAB:n käsityksen mukaan liity varsinaisesti ympäristökaaren 2 luvun 2 §

pätevyysvaatimukseen. On ilmeistä, että Luonnonsuojeluvirastolla ja KIAB:lla on eri käsitykset useista harkinnan kohteena olevista asiakysymyksistä, mutta tämä ei merkitse, että on perusteita kyseenalaistaa sitä, kuinka yhtiö täyttää asiantuntemusvaatimukset. KIAB:n käsityksen mukaan jutun aineistosta käy päin vastoin ilmi, että yhtiöllä on ilmeisesti "ne tiedot, jotka se tarvitsee ottaen huomioon toiminnan tai toimenpiteen laadun ja laajuuden ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi vahingoilta tai haitoilta".

Voimassa oleva lupa (2.1)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää, että hakemus on harkittava, kuin olisi kysymys aivan uudesta toiminnasta, koska viraston käsityksen mukaan "luvan voimassaolo päättyy vuonna 2025",

Luonnonsuojeluviraston kommentti viittaa ilmeisesti ehtoon 19 rajajokikomission luvassa vuodelta 20.8.2010 (juttu nro M 11-09), joka kuuluu relevanteilta osiltaan seuraavasti.

"Lupa kaivostoimintaan ja rikastamon käyttöön siihen liittyvine laitoksineen on voimassa vuoteen 2025. Jos toimintaa on sen jälkeen tarkoitus jatkaa, yhtiön on viimeistään 31. joulukuuta 2023 jätettävä hakemus lupaehtojen uudelleenarvioinnasta.

Kuten hyvin tiedetään, yhtiö jätti nyt ajankohtaisen hakemuksen aivan uudesta luvasta muun muassa sille toiminnalle, jota säännellään rajajokikomission luvalla, jo kesällä 2019, toisin sanoen hyvissä ajoin ennen sitä määräaikaa ehtojen uudelleenarvioinnalle, mikä käy ilmi rajajokikomission luvasta. KIAB ei voi täten nähdä, että olisi olemassa peruste väitteelle, että "lupa päättyy vuonna 2025" eikä myöskään käsitykselle, että tämä kyseessä oleva hakemus harkittaisiin kuin kaikki osat käsittelisivät täysin uutta toimintaa. Tämä koskee varmasti toimintoja Sahavaarassa ja Palotievassa, mutta ei Tapulin kaivoksessa siihen kuuluvine rikastamoineen ja varastoineen jne. missä harkinnan lähtökohtana on ilmeisesti oltava käynnissä oleva toiminta.

Vedenkäsittelylaitokset (3.1.1)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää, että siten kuin lausunto saadaan ymmärtää, kaikkien hiekka- ja selkeytysallasta ympäröivien penkereiden/patojen yksityiskohtaisen suunnittelun on tapahduttava ennen kuin yhtiön hakemuksen arviointi voi tapahtua.

KIAB:n käsityksen mukaan jätetty tekninen aineisto noudattaa kyseessä olevien penkereiden/patojen osalta vakiintunutta käytäntöä. Tilitys on yhtiön käsityksen mukaan riittävä haettujen laitosten vaikutusten arviointia varten, eikä tulevaa arviointia varten vaadita sen lisäksi "yksityiskohtaista suunnittelua"

Toiminnan tarpeisiin liittyvä vedenkäsittely (3.1.1)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää, että haetut "vedenkäsittelylaitokset" ovat viraston käsityksen mukaan alimitoitettuja, ja se näkee haetun veden johtamisen pois Muonionjoesta merkiksi selkeytysaltaan alimitoituksesta. Tässä yhteydessä virasto myös kyseenalaistaa yhtiön tiedot siitä, että huoltopumppausta vaadittaisiin jäätyksen estämiseksi kyseisissä johdoissa sekä esittää että ei ole olemassa muuta kuin yleiskatsauksellinen kuvaus johtojen rakenteesta ja muotoilusta tai niiden "ympäristövaikutuksista". Yhteenvetona virasto kyseenalaistaa haettujen laitosten riittävän varastointikapasiteetin ja niiden muotoilun parhaalla saatavissa olevalla tekniikalla."

Taustaa sille, että nykyisessä toiminnassa ja haetun toiminnan alkuvaiheessa (siihen saakka, kunnes Sahavaaran tyhjennyspumppaus on aloitettu ja virtaama saavuttanut tietyn tason) vaaditaan mahdollisuutta johtaa talvella pois pienehkö määrä vettä (verrattuna virtaamiin joessa) Muonionjoesta on kehitelty aikaisemmin ja kommentoitu yllä kohdassa "Vesitase" eikä yhtiö voi nähdä, että luonnonsuojeluviraston mielipiteet tämän otsikon alla johtavat mihinkään lisäkommentteihin. Kuinka varastokapasiteetti tarvitsee ja tulee rakentaa, on ilmeisesti arvioitava koostetun arvion pohjalta, joka ei pelkästään ota huomioon, mikä on mahdollista saada aikaan laite- ja rakenteellisesti, vaan myös mikä on ympäristön kannalta motivoitua ja sen aiheuttamat kustannukset. Jutun aineistosta käy ilmi KIAB:n käsityksen mukaan, että veden poisjohtaminen Muonionjoesta tai lisääntyneen purkamisen vaikutus jokeen ei merkitse sellaista vaikutusta jokeen, joka motivoi prosessivesialtaan tai selkeytysaltaan laajentamista sen lisäksi, mitä mainittiin hakemuksessa uudesta luvasta. Yhtiön käsityksen mukaan haettu vedenkäsittelylaitos täyttää vaatimukset parhaasta mahdollisesta tekniikasta, jota sovelletaan ympäristökaaren 2 luvun 7 § ensimmäisen kappaleen mukaan, toisin sanoen myös taloudellisen kohtuullisuusarvion jälkeen.

Mitä tulee nykyiseen johtoon (jokeen/joesta) voimassa olevan johtamissopimuksen mukaan se ei sisälly kyseessä olevaan hakemukseen. Siinä tapauksessa, että tulevaisuudessa tulee ajankohtaiseksi rakentaa yksi johto lisää toiminnasta Muonionjokeen, myös tämä käsitellään johto-oikeuslain mukaan.

Vaihtoehtoinen tilitys ja valittu vaihtoehto ympäristökaaren 6 luvun 35 § 2 ja 17 § MBF mukaan (3.1.2)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää, että yhtiön vaihtoehtotilitys on riittämätön, eikä se täytä mainitun lainkohdan vaatimuksia. Virasto katsoo muun muassa, että maan alla tapahtuvan louhinnan vaihtoehto Sahavaarassa ja Palotievassa olisi pitänyt tutkia ja tilittää.

Koskien maanalaista louhintaa Sahavaarassa ja Palotievassa, jo ylimalkaisessa geologisten ja mineralogisten edellytysten läpikäynnissä käy ilmi (löydökset, joiden pitoisuudet ovat intervallissa 25–42 %, jotka ulottuvat maan pintaan saakka), että tämä on ilmeisen sopimatonta louhitavaksi maan alla. Se, että myöhemmin voi tulla ajankohtaiseksi mennä maan alle (keinona pidentää kaivoksen elinikää), on eri asia. Tässä yhteydessä voidaan myös mainita, että rautamalmin maanalainen louhinta, kuten Kiirunassa ja Malmbergetissä on lähes ainutlaatuista kansainvälisessä vertailussa ja sen tekevät mahdolliseksi löydöksen yhtä ainutlaatuiset pitoisuuksia jne. koskevat ominaisuudet. Myös Kiirunassa louhinta alkoi muuten avolouhoksesta.

Tässä yhteydessä voidaan myös muistuttaa siitä, että yhtiön hakemus koskee nimenomaan louhintaa avolouhoksessa, mikä asettaa puitteet edessä olevalle harkinnalle sekä, että jo vuoriviraston harkinnassa annettu käsittelylupa perustuu siihen, että louhinta tapahtuu avolouhoksessa. Yhteenvetona esitetty tarkoittaa sitä, että KIAB:n mukaan ei ole tarvetta tilityksen kehitelyyn maanalaisesta louhintavaihtoehdosta.

Haetun toiminnan muilta osin hiekkavaraston ja sivukivivaraston laajentaminen Sahavaarassa voivat KIAB:n käsityksen mukaan joutua varsinaisen sijoituspaikkaharkinnan kohteeksi. On itsestään selvää, että tämä ei ole ajankohtaista kaivosten osalta ja muiden laitoksen osien osalta käy KIAB:n käsityksen mukaan ilmi jo ilman erityistä selvitystä, että paras vaihtoehto on myös haetussa lisääntyvässä toiminnassa käyttää olemassa olevia laitoksia. Ei selvästikään ole olemassa mitään ympäristön kannalta parempaa ratkaisua kuin käyttää mahdollisimman pitkälle nykyisiä laitoksia jatkuvaan lisääntyvään toimintaan ja tämä käy ilmi KIAB:n käsityksen mukaan ilman erityistä selvitystä.

Hiekkavaraston laajentamisen ja Sahavaarasta tulevan sivukiven käsittelyn osalta KIAB viittaa vaihtoehtoselvityksiin, jotka on tehty näitä laitoksia varten (hakemuksen liite H1) sekä tämän kirjelmän kohtaan 2.2, joista yhtiön käsityksen mukaan käy ilmi, että haettu vaihtoehto täyttää ympäristökaaren 2 luvun 6 § mukaiset vaatimukset. Tehdyt paikanvalintaselvitykset ovat yhtiön mukaan riittäviä, jotta tämä johtopäätös voidaan tehdä.

Yhteenvetona KIAB katsoo, että sekä vaihtoehtoselvitys että valitut sijainnit ja haetun toiminnan muotoilu muuten täyttävät ympäristökaaren mukaiset vaatimukset.

Nollavaihtoehto (3.1.3)

Tässä osassa KIAB viittaa siihen mitä on esitetty yllä kohdassa 2.2 ja aikaisemmissa kirjelmissä. Sitä taustaa vasten, että asiasta keskusteltiin aikaisin prosessissa, jolloin KIAB tilitti näkemyksensä ja perustelunsa valitusta nollavaihtoehdosta, yhtiö edellyttää, että asiaa on selvitetty riittävästi.

Arvioidut jätteen ja muiden jäännöstuotteiden määrät (3.1.4)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto ottaa esille muun muassa kysymyksen siitä, mitä "jätettä" käytetään teiden ja